אין צריך להבדיל. הילכך אם הבדיל לאו שיורי הוא: **מכדי דסיב.** בעולת העוף והקריבו ומינה נפקא לן לר"מ בדבי שמעון הבדלה בעולת העוף בהכל שוחטין (חולין דף כא.), ולא דרש [2] ומלק והקטיר כדדרשי' לעיל [3] מה הקטרה הרלה בעצמו כו' דתיפוק ליה הבדלה מהתם

אין צריך להבדיל א"ל רב אחא בריה דרבא לרב אשי אלא מעתה גבי בור דכתיב [1]ולא יכסנו ה"נ דאין צריך לכסות הכי השתא התם כיון דכתיב [2]בעל הבור ישלם עלויה הוא דרמי לכסויי אבל הכא מכדי כתיב [3]והקריבו חלק הכתוב בין חטאת העוף לעולת העוף [4]לא יבדיל למה לי ש"מ אין צריך להבדיל: **מיצה דם הגוף:** ת"ר [ו]עולה אע"פ שמיצה דם הגוף ולא מיצה דם הראש [א] יכול [ו] מיצה דם הראש ולא מיצה דם הגוף ת"ל [4]הוא [ב] מאי תלמודא אמר רבינא מסתברא [ג] דרוב דמים בגוף שכיחי:

הדרן עלך קדשי קדשים

חטאת העוף שעשאה למטה כמעשה חטאת לשם חטאת כשירה

[א]כמעשה חטאת לשם עולה כמעשה עולה לשם חטאת כמעשה עולה לשם עולה פסולה [ב]עשאה למעלה כמעשה כולן פסולה עולת העוף שעשאה למעלה כמעשה עולה לשם עולה כשירה [ג]כמעשה עולה לשם חטאת כשירה ובלבד שלא עלתה לבעליה [ד]כמעשה חטאת לשם עולה כמעשה חטאת לשם חטאת פסולה עשאה למטה כמעשה כולן [ה]פסולה:

מלקין ומיצה דמן כו' לא מצי לשנויי דהוא [בב] ושהיה דהא קתני בה נמי עולה והזאה בעולה ליכא לכך צריך לשנויי דלגדדין קתני: **אלא מעתה גבי בור דכתיב ולא יכסנו כו'.** מכל לאוין שבתורה כגון לא תאכלו כל נבילה לא תלבש שעטנז לא קשיא ליה למאי כתביה אם לא לגלו אבל הא דמסברא הוה אמינא דמבדיל לפי שצריך לדם אמרינן דכי כתיב לא יבדיל אין צריך להבדיל קאמר וגבי בור נמי מסברא הוה אמינא דחייב לכסותו וכי כתיב לא יכסנו אין צריך לכסותו קאמר:

הדרן עלך קדשי קדשים

חטאת העוף. כמעשה חטאת לשם חטאת כשירה. זו היא מלווה [בג] **ואגב אחריני נקטיה: למעלה כמעשה כולן פסולה.** אף שעשה העבודה כתקנה [בד] **והיינו באכילה אבל בעלים נתכפרו** לשמואל דאמר לעיל פרק ג' (דף כו:) **כיון שהגיע דם למזבח נתכפרו בעלים** [בה] **למטה כמעשה כולן פסולה.** בסוף פירקין דלעיל (דף סה:) **פירשתי דלא ידעינן מנא ליה עיכובא בעולה:**

קיר המזבח ויש לומר דמשמע ליה דמתני' פוסלת בכל ענין אפי' לאחר הזאה מדקאמר [ו] רבי אלעזר בר"ש שמעתי שמבדילין והיינו דוקא לאחר הזאה מכלל דרבנן פליגי עליה ואמרי אין מבדילין אם כן מתני' דלא כוותיה ול"ת ריש פ' חטאת העוף עשאה כמעשה עולה פסולה וקאמר בגמרא דשני במאי אילימא דשני במליקה נימא דלא כר"מ בר"ש דאי ר"מ בר' שמעון הא אמר שמעתי שמבדילין בחטאת העוף מאי קשיא ליה לרבי אלעזר בר"ש נמי משכחת לה דהבדיל קודם הזאה וי"ל כיון דמוקמינן כמעשה עולה דשני במליקה מ"כ מדלא קתני כמעשה עולה קודם הזאה ש"מ דאיירי בין קודם הזאה בין לאחר הזאה ועוד דלר' אלעזר בן פדת ור"ש בן אליקים ורבי ירמיה [א] מכשר רבי אלעזר בר"ש אפילו קודם ההזאה דמפרשים לא יבדיל דקרא אין צריך להבדיל ור"ת הגיה בגליון בספרו על מילתא דר"ש בן אליקים ומאי לא יבדיל [ב] דמשמע בין בשעת הזאה בין בשעת מילוי אינו צריך להבדיל ואם הבדיל כשר וכ"ש שמתמלה כל הדם ושבקינן לקרא דאיהו דחיק ומוקי לגפשיה דדוקא לא יבדיל בשעת הזאה אבל בשעת מילוי דלדם הוא צריך אי בעי מבדיל אי בעי לא מבדיל עכ"ל משמע שרוצה לפרש דבשעת הזאה אסר קרא ובשעת מילוי בעי למימר קרא דאין צריך ותרוייהו משמעי מייני (וש"מ) מדאפקיה [ג] קרא בלשון לאו קדרים דבשעת הזאה לא יבדיל ולאסורא [ד] אף בשעת מילוי לא אתי קרא דמוהקריבו

המורין כאן ואפילו במעשה חטאת לשם חטאת: **למעשה חטאת.** בגמרא [ע"ב] מפרש דשני במאי: **עשאה למטה למעשה כולן.** כמעשה אחד מכל אלו ואפילו כמעשה עולה לשם עולה:

גמ'

ר' ירמיה להשמיענו דכשמבדיל לאחר הזאה אין כאן מעשה עולה בחטאת שמלות חטאת נמי כך הוא דקרא אין צריך להבדיל קאמר וא"ת לרב הונא דאמר משמיה דרב במעילה פרק חטאת העוף (דף ח:) דמילוי חטאת העוף אינו מעכב ולהכי תני במתני' דהתם הוזה דמה אמאי פסלי רבנן כשהבדיל לאחר הזאה הא אין כאן מעשה עולה בחטאת דמחתך בשר בעלמא הוא כדפרישית כיון דכבר נגמרו עבודת הדם דמילוי אינו מעכב ולפי מה שפירשתי ניחא דלימא רב הונא סבר כר"ש בן אליקים דמוקי פלוגתייהו קודם הזאה אבל לפירוש ר"ת קשה דאפילו לר"ש בן אליקים לא פליגי אלא לאחר הזאה ויש לומר דרב הונא יעמיד מתני' דקתני הבדיל פסול קודם הזאה ואפילו [בז] כרבי אלעזר בר"ש וסוגיא דשמעתא דקאמר מתניתין דלא כרבי אלעזר בר"ש אתיא כרב אחא בר אהבה דאמר במעילה [דף ח:] משמיה דרב מילוי חטאת העוף מעכב [יז] ורבנן פליגי עליה דר"א בר"ש אפילו לרב הונא דאמר מדקאמר [יח] רבי אלעזר ברבי שמעון שמעתי שמבדילין משמע דפליגי רבנן עליה ואע"ג דרב הונא סבר מילוי לא מעכב מודה הוא דפליגי רבנן עליה דרבי אלעזר ברבי שמעון סבר [יט] מילוי מעכב וה"נ איכא חד תנא במעילה דסבר הכי ומיהו מתני' [כ] לא אפשר למימר לרב הונא דסבר [כא] מעכב דהא מהדר הש"ס לאוקומי כל סתמי דמתני' כוותיה דאית ליה מילוי מעכב וש"ת דהא קתני מתני' חטאת העוף שמלקה לשמה ומילה דמה שלא לשמה פסול אלמא דמילוי מעכב ויש לומר דרב הונא לא הוה תני מילה אלא היזה כדתני במתניתין דמעילה הוזה דמה אבל סיפא דמתני' דמייתי התם במעילה אחד חטאת העוף ואחד עולת העוף מלקן ומיצה דמן כו' לא מצי לשנויי דהוא [כב] ושהיזה דהא קתני בה נמי עולה והזאה בעולה ליכא לכך צריך לשנויי דלגדדין קתני: **אלא מעתה גבי בור דכתיב ולא יכסנו כו'.** מכל לאוין שבתורה כגון לא תאכלו כל נבילה לא תלבש שעטנז לא קשיא ליה למאי כתביה אם לא לגלו אבל הא דמסברא הוה אמינא דמבדיל לפי שצריך לדם אמרינן דכי כתיב לא יבדיל אין צריך להבדיל קאמר וגבי בור נמי מסברא הוה אמינא דחייב לכסותו וכי כתיב לא יכסנו אין צריך לכסותו קאמר:

הדרן עלך קדשי קדשים

חטאת העוף. כמעשה חטאת לשם חטאת כשירה. זו היא מלווה [כג] **ואגב אחריני נקטיה: למעלה כמעשה כולן פסולה.** אף שעשה העבודה כתקנה [כד] **והיינו באכילה אבל בעלים נתכפרו** לשמואל דאמר לעיל פרק ג' (דף כו:) **כיון שהגיע דם למזבח נתכפרו בעלים** [כה] **למטה כמעשה כולן פסולה.** בסוף פירקין דלעיל (דף סה:) **פירשתי דלא ידעינן מנא ליה עיכובא בעולה:**

מסורת הש"ס

ו) ת"כ ויקרא נדבה פ"ט ה"ז, ג) ויקרא א טו, ג) דף סה.,

הגהות הב"ח

(ו) גמ' יכול אע"פ שמיצה דם הראש: (ג) שם מסתברא רוב כל"ל ואות ד' נמחק: (ג) רש"י ד"ה מכדי וכו' לומר מאי קמ"ל:

שינויי נוסחאות

א) הראש כשרה (כי"צ): ב) בכתה"י היא: ג) כולו (כתה"י וש"מ): ד) בעולה (כי"י) ה) כ"ל מדהילק, ומיכן דהא נמחק: ו) מיכת ד"א נמחק (רש"ש, וכן בכתה"י ליתא): ז) מאי האי (כי"י). וכש"מ מאי קאמר: ח) ללמדנו (*צ"ק): ט) דאי וכו', כל זה עד סוף"ד יתור לשון סוף, דכבר מבואר לעיל (צ"ק): י) ס"ק משום דראב"ש אמר שמעתי שמבדילין אמתני' קאמר ובא לחלוק עליה. וא"ת כו' (ש"מ). ולשון תוס' חולין (כב, ח) משום דקאמר ראב"ש שמעתי שמבדילין ומשמע דקאי אמתניתין ובא לחלוק עליה: יא) ירמיה פריך שפיר דלדידהו מכשר כו' כל"ל (ש"מ): יב) לשון תוס' חולין שם [עפ"י ש"מ] ומאי לא יבדיל דקרא אינו צריך להבדיל היינו בשעת מיצוי דלדם הוא צריך וכשמבדיל כל שכן שמתמצה כל הדם: יג) כ"ל דמדאפקיה (צ"ק): יד) ולאסור (תוס' חולין שם): טו) כ"ל בדרדיש (ש"מ). טז) ואתי אפילו כר"א (תוס' שם): יז) ואיכא רבנן דפליגי (ש"מ): יח) דמדקאמר (תוס' שם) יט) וסברי מיצוי כו' כל"ל (גליון עפ"י תוס' שם) כ) כ"ל רבנן דמתני' (צ"ק): כא) דסברי (צ"ק) כב) תיכת דהוא נמחק (צ"ק). וגי' מ"ג דהוה תני ושהיזה: כג) מצוותה והא דנקט שעשאה בדיעבד אגב אחריני נקטיה כל"ל (ש"מ): כד) כתקנה. ר"ל אפילו לא היה כמעשה העבודה, והיינו שהיה הדם (תוס' קדושה): כה) סג"מ נוסף ועי"ל דלא קאמר שמואל אלא בובחים אבל בעוף לא דקרא דמייתי לעיל גבי זבחים כתיב ואני נתתי לכם על המזבח לכפר: בו) נראה כוונתו לקושיית התוס' בד"ה אלא, מכל לאוין כו' לא קשיא ליה (גליון):

ליקוטים

כמעשה חטאת לשם חטאת. אע"פ ששינה בסדר מליקה כגון שמלק והבדיל ובחטאת נאמר ולא יבדיל כשרה הואיל ונעשית למטה ובשאר עבודות כהלכתה, עכ"ל הרע"ב ז"ל בהאי בבא קמייתא. וה"נ פירש בבא תנייתא גבי עולה כמעשה עולה אע"פ ששינה במליקתה שלא הבדיל ומן הדין היה לו להבדיל אפ"ה כשרה ע"כ. אמר העני המלקט, כן משמע לכאורה שפירש הרמב"ם ז"ל בתרתי בבי וז"ל ומה שאמר בתחלה כמעשה חטאת כשרה ר"ל אפילו שינה בסדר מליקתה, מה שאמר ג"כ כמעשה עולה לשם עולה כשרה ואפילו שינה בסדר מליקתה ז"ל, היכי קאמר אפ"ה כשרה, והא בהדיא תנן בפירקין דלעיל (דף סד ע"ב) הבדיל בחטאת ולא הבדיל בעולה פסול. והרמב"ם ז"ל עצמו כן פסק בפ"ו ובפ"ז דהלכות מעשה הקרבנות דפסול. ונלאתי למצוא ישוב לדבר, ועלה בדעתי גם בדעת אחרים לדחוק עצמנו ולומר דס"ל להרמב"ם ז"ל דמתני' ר"א בר' שמעון היא וכדרך שדרך בה הרב בעל תוי"ט, ולא איתוקם לן כי לא מצינו רגלים לדבר אפילו בהאי רישא כ"ש בסיפא. והרב הנזכר נר"ו נאחז בסבך בין ברישא בין בסיפא והוא עצמו ראה דבריו דלא נהירי ולא סבירי וצריכין חזוק. אכן מורי החכם החסיד השלם כמהר"ר שלמה הלוי נר"ו פירשה לי בתשובה כי הרמב"ם ז"ל אין כוונת דבריו כאשר פירשם רבינו עובדיה ז"ל, רק כוונתו להשמיענו אע"פ ששינה ולא אחז שתי רגליה בין שתי אצבעותיו וכו'. וכן כתב ביד ואם שינה ואחז בכל מקום כשרה. ודייקא נמי שכתב בפירושו למתניתין ששינה בסדר מליקה ולא כתב ששינה במליקה עכ"ל נר"ו שפתים ישק. וכן ראיתי אחר זמן רב במשניות של החכם הר"ר סולימאן אוחנא ז"ל שקרוב לזה כתב ג"כ, ונודמנו לידי אחרי מותו ז"ל כשתים או שלש שנים. וכן מוכח נמי שפיר ממה שפירש הרמב"ם ז"ל בפירקין בסוף פירושו לסימן ג' וז"ל ואין ראוי לאכילה זולתי חטאת הנוף שעשאה למטה כמעשה חטאת לשם חטאת שהיא כשרה ומותרת באכילה אע"פ ששינה במליקתה ולא מלקה כמו שאמרנו בסדר מליקה של חטאת בפרק שלפני זה, לפי שאותו הסדר למצוה ואם שינה לא הפסיד כלום עכ"ל ז"ל. ותוס' ז"ל נראה דס"ל דאם שינה ואחז בכל מקום פסולה. שכל עבודתה היתה נעשית בימין כמו שכתבתי בפירקין דלעיל בשם רבינו פרץ ז"ל, ומש"ה הוצרכו לפרש כמעשה חטאת לשם חטאת דהיינו מצותה ואגב אחריני נקטיה ע"כ. והרמב"ם ז"ל שכתב בהל' מעשה הקרבנות פ"ז ואם שינה ואחז בכל מקום כשרה אזיל לשיטתיה שפירש כאן דרישא דמתניתין אתיא לאשמועינן אע"פ ששינה בסדר המליקה כשרה, ומכאן נראה שיצא לו לפסוק שם ואם שינה ואחז בכל מקום כשרה ודו"ק (מלאכת שלמה):

עין משפט נר מצוה

א א ממי' פ"ז מהלכות פסולי המוקדשין הלכה ז:
ב ב ממי' שם הלכה ה:
ג ג גד ממי' שם הלכה ח:
ד ה ממי' שם הלכה ו:

תורה אור השלם

1. וְכִי יִפְתַּח אִישׁ בּוֹר אוֹ כִּי יִכְרֶה אִישׁ בֹּר וְלֹא יְכַסֶּנּוּ וְנָפַל שָׁמָּה שׁוֹר אוֹ חֲמוֹר:
שמות כא, לג
2. בַּעַל הַבּוֹר יְשַׁלֵּם כֶּסֶף יָשִׁיב לִבְעָלָיו וְהַמֵּת יִהְיֶה לוֹ:
שמות כא, לד
3. וְהִקְרִיבוֹ הַכֹּהֵן אֶל הַמִּזְבֵּחַ וּמָלַק אֶת רֹאשׁוֹ וְהִקְטִיר הַמִּזְבֵּחָה וְנִמְצָה דָמוֹ עַל קִיר הַמִּזְבֵּחַ:
ויקרא א, טו
4. וְהֵבִיא אֹתָם אֶל הַכֹּהֵן וְהִקְרִיב אֶת אֲשֶׁר לַחַטָּאת רֹאשׁוֹנָה וּמָלַק אֶת רֹאשׁוֹ מִמּוּל עָרְפּוֹ וְלֹא יַבְדִּיל:
ויקרא ה, ח

שיטה מקובצת

בהבדיל אחר הזאה כדפי' וכין (רבה ואביי [מ"ק ורלאב"ש] ס"ל דמילוי חטאת העוף מעכב וסוי עסוק בעבודות החטאת, מיהו אע"ג דעדיין עסוק הוא בעבודות החטאת, הא דאמר רחמנא לא יבדיל היינו דוקא בעודו עסוק בשם מליקה, דהא כך כתיב קרא ומלק ולא אמר ולא יבדיל כלומר לא יעשה מליקה של הבהלה, הילכך ת"ק סבר דשהייה בסיומן שני בעולת העוף לא פסלה, מ"כ כי נמי מבדיל לאחר הזאה דאיכא בשם מליקה, ובכהי מייני קרא דלא יבדיל כדפי'. והא דקאמר קא עביד מעשה עולה בחטאת, ה"ק קא עביד מעשה כשרות דמליקה עולה העוף בחטאת, ושם מליקה עליה, ואהא מזהיר רחמנא לא יבדיל, דע"כ לא יבדיל בחטאת דקא אומלק אשם כשרות מליקה לאחר קבוד קרא, דליכא למימר דאכשרות דמליקה דחטאת נופיה קא דשא לעולה לא ממלא הבהלה בהכשר מליקה בחטאת העוף דהא הכשר מליקה דחטאת העוף הוא דוקא בסיומן אחד ולא יבדיל אסיומן שני קא, אלא ע"כ לא יבדיל דקאמר רחמנא בחטאת דקא אומלק אכשרות מליקה דעולה העוף קבוד אחמנא, והילכך כי עביד הבהלה בסיומן שני בחטאת העוף בלאחר עניו הכשר בעולה העוף קרינא ביה לא יבדיל כשם מליקה, ולאב"ש כבר כו', והא דסרי להבדיל לא משום דמילוי לא מעכב דוקא מעכב לכו"ע, אלא דמילוי חטאת העוף מ"מ לא קאמר רחמנא לא יבדיל אלא מ"כ עסוק הוא במליקה דהא אומלק קאי דלא יעשה מליקה של הבהלה, והילכך שהייה בסיומן שני בעולת העוף מעכב, מ"כ כשמבדיל לאחר הזאה כדפי' יש כשיור שהייה ביניהם כיון דעשה הזאה כשיור מליקה בחטאת העוף אינו דוקא בסיומן אחד ולא יבדיל אסיומן שני קא, אלא ע"כ לא יבדיל דקאמר רחמנא בחטאת דקא אומלק אכשרות מליקה דעולה העוף קבוד אחמנא, ומליקה בהבהלה זאת והוי כמתחך בשר בעלמא, דאין זה הבהלה לאמרה תורה לא יבדיל הבא בהבהלה דשם מליקה קא קבוד קרא, וכיון שהבה תו ליכא שם מליקה עליה, וכי מתחך בסיומן שני מתחך בשר בעלמא הוא, אבל קודם הזאה דליכא שהייה ליכא שפיר עליה שם כשרות מליקת העוף לבו"ע, והבכי מייני קרא דלא יבדיל, ואפי' שהה, כיון דקודם הזאה היא מיפסלא בהבהלה בכל ענין דגזיגיו שהה אטו לא שהה: **אביי אמר** כו'. עי' בהשמטות בסוף המסכת: **מיצוי חטאת** העוף מעכב. עיין דף נב ע"ב: **לא** שפיר להו כו'. לפרש"י ה"פ לא שמיע להו דאי מעמא דמפרשינן אינו צריך להבדיל, מ"כ לא כריכון לטעמיה דעיל דהא לא אסר רחמנא להבדיל כלל. ולפרי"י ה"פ לא שמיע להו מ' דלכ"ש מותר להבדיל אף קודם הזאה, ומנורלאי אמרי דדוקא לאחר הזאה דמבדיל אבל קודם הזאה מפרשים לקרא כמשמעו דלא יבדיל לאסור להבדיל. והשתא הניא דפ"ק דמולין (דף כא.) דשנים נרגנן וחוב שנים נרלאב"ש וכן דהניא דהעור והרוטב (דף קכג.) איינו נאמורלאי דלעיל ולא כר"מ בן פדת:

ע"כ מעמוד קודם

אלא מעתה גבי בור כו'. וא"ת כו' [ב] וי"ל דהא דדרים לא יבדיל דאיכו צריך להבדיל איינו משום דלדם הוא צריך לעשות הזאה והמיצי, וא"כ בכרא דאין לא אסיר: **אבל** בעלים נתכפרו לשמואל כו'. ועי"ל דלא קאמר שמואל אלא בזמנים אבל בזמנים אחרים לא כתב אבל אם רלה מבדיל, ולהכי לא אמרינן לכפר:

פרק אלא מעתה כו' דאי כפשוטו נאמורעינן דצריך לכסותו דכיון דפטיר צריך לכסותו, ומנאי הכי אמתא לכומר גבי בור כיון דכתיב בעל הבור ישלם אלמא צריך לכסותו ומ"מ כתב ולא יכסנו לפיפור דברים בעלמא דאם לא כסנו חייב, והא דדרשינן לא יבדיל לאו משום דהוי ס"ד מבדיל מבכרא כדפ"ד, אלא משום דמכלי כתיב דוקרייבו ולא דה"פ כיון דכתיב דוקרייבו נאלק בענין מליקה מ"כ ממילא ידעינן דבחטאת נמי לא יבדיל אלא בסיומן אחד אבל לא בעל כרחך אמת לא יבדיל לומר דע"ל להבדיל. וקשה דאיהו לא הוי כתיב לא יבדיל היכא הוי ידעינן בעולה דעביד שני סיומין, איפוך אמא ואימא דבחטאת עביד שני סיומין ובעולה סיומן אחד, ואי משום דדרשינן בעולה ומלק והקטיר מה הקטרה הרלש בעצמו וגוף בעצמו, זה אינו דהא לרא"ש קיימינן ובפ"ק דחולין מסמע דלרא"ש נמי איה הך היקשא דקאמר התם דבעולה נמי כשהוא אחוז בראש בגוף כו', והיקשא דמליקה להקטרה מוקי ליה לומר מה הקטרה בראשו של מזבח כו' דקאמר התם לא"ק דבריית"ש דמשפט. ורש"י דחק ופי' בענין אחר מכדי כתיב בעולה והקריבו ומיניה דרים לא"כ"ש הבהלה בעולה העוף וא"כ מה דכתיב לא יבדיל בחטאת איינו דא"ל להבדיל קאמר, א"כ והקריבו דכתיב לאלק בזביחה לומר דבעולה צריך להבדיל יותר מבחטאת ועביד ריב שנים ומ"מ לא עביד שנים לגמרי (והא) [דהא] דמשפט מקום לענין זו דכשהוא אחוז הראש בגוף (אין) מזה כדקאמר התם, דאי לא יבדיל לזהיר בחטאת מלהבדיל א"כ היכי נפקא לן מיניה אלא שאינו מזהיר מלהבדיל ולא שעטנז הבהלה. ופליאה גדולה איזו שהיא כמה דאיכא בעולה לחומה בהבדיל והיא גופיה מענין שמתוך כן אתה דורש דלא יבדיל דאינו צריך להבדיל, אימא דבעולה אינו מוכה להבדיל ואתא והקריבו לומר דחלק מחטאת דבחטאת אסור להבדיל ובעולה אין אסור להבדיל. ושוב קשה לפירושו לשאת דלמה לי. לכך נראה למהר"ם כפי' קמא דפי' לא יבדיל לגוף לי כלומר נגלו הכי נמי דעינן שפיר דאסור להבדיל מדמתיב והקריבו לומר דחלק מליקה דעולה ומליקה דעולה בהבהלה היא מהיקשא דהקטרה, והא דדרים לא"כ"ש התם דכשהוא אחוז הראש בגוף מזה הייני לגבר דכתיב לא יבדיל וכיון דכתיב לא יבדיל ומשמעו א"כ יש לנו לעשות היקשא לענין דלא יבדיל, והיקשא דמליקה להקטרה מוקמינן לה לגלוגו של מזבח, והא דכתיב והקריבו לומר דבעולה לא סני בסיומן אחד אלא בני ריב שנים, אבל הכא מיירי אי לא כתיב לא יבדיל ואז דאלי יש לנו לדרוש היקשא דחלק דמליקה והקטיר לגמרי אם בעצמו כו', וא"כ מוהקריבו בחטאת אסור להבדיל מדחלק הכתוב בין חטאת העוף לעולת העוף [דף ח:] דמילוי חטאת העוף אינו מעכב ולהכי תני במתני' דהתם הוזה דמה אמאי פסלי רבנן כשהבדיל לאחר הזאה הא אין כאן מעשה עולה בחטאת דמחתך בשר בעלמא הוא כדפרישית כיון דכבר נגמרו עבודת הדם דמילוי אינו מעכב ולפי מה שפירשתי ניחא דלימא רב הונא סבר כר"ש בן אליקים דמוקי פלוגתייהו קודם הזאה אבל לפירוש ר"ת קשה דאפילו לר"ש בן אליקים לא פליגי אלא לאחר הזאה ויש לומר דרב הונא יעמיד מתני' דקתני הבדיל פסול קודם הזאה ואפילו [בז] כרבי אלעזר בר"ש וסוגיא דשמעתא דקאמר מתניתין דלא כרבי אלעזר בר"ש אתיא כרב אחא בר אהבה דאמר במעילה [דף ח:] משמיה דרב מילוי חטאת העוף מעכב [יז] ורבנן פליגי עליה דר"א בר"ש אפילו לרב הונא מדקאמר [יח] רבי אלעזר ברבי שמעון שמעתי שמבדילין משמע דפליגי רבנן עליה ואע"ג דרב הונא סבר מילוי לא מעכב מודה הוא דפליגי רבנן עליה דרבי אלעזר ברבי שמעון סבר [יט] מילוי מעכב וה"נ איכא חד תנא במעילה דסבר הכי ומיהו מתני' [כ] לא אפשר למימר לרב הונא דסבר [כא] מעכב דהא מהדר הש"ס לאוקומי כל סתמי דמתני' כוותיה דאית ליה מילוי מעכב וש"ת דהא קתני מתני' חטאת העוף שמלקה לשמה ומילה דמה שלא לשמה פסול אלמא דמילוי מעכב ויש לומר דרב הונא לא הוה תני מילה אלא היזה כדתני במתניתין דמעילה הוזה דמה אבל סיפא דמתני' דמייתי התם במעילה אחד חטאת העוף ואחד עולת העוף מלקן ומיצה דמן כו' לא מצי לשנויי דהוא [כב] ושהיזה דהא קתני בה נמי עולה והזאה בעולה ליכא לכך צריך לשנויי דלגדדין קתני: **אלא מעתה גבי בור דכתיב ולא יכסנו כו'.** מכל לאוין שבתורה כגון לא תאכלו כל נבילה לא תלבש שעטנז לא קשיא ליה למאי כתביה אם לא לגלו אבל הא דמסברא הוה אמינא דמבדיל לפי שצריך לדם אמרינן דכי כתיב לא יבדיל אין צריך להבדיל קאמר וגבי בור נמי מסברא הוה אמינא דחייב לכסותו וכי כתיב לא יכסנו אין צריך לכסותו קאמר:

הדרן עלך קדשי קדשים

חטאת העוף. כמעשה חטאת לשם חטאת כשירה. זו היא מלווה [כג] **ואגב אחריני נקטיה: למעלה כמעשה כולן פסולה.** אף שעשה העבודה כתקנה [כד] **והיינו באכילה אבל בעלים נתכפרו** לשמואל דאמר לעיל פרק ג' (דף כו:) **כיון שהגיע דם למזבח נתכפרו בעלים** [כה] **למטה כמעשה כולן פסולה.** בסוף פירקין דלעיל (דף סה:) **פירשתי דלא ידעינן מנא ליה עיכובא בעולה:**

שנים לגמרי (והא) [דהא] דמשפט מקום לענין זו דכשהוא אחוז הראש בגוף (אין) מזה כדקאמר התם, דאי לא יבדיל לזהיר בחטאת מלהבדיל א"כ היכי נפקא לן מיניה אלא שאינו מזהיר מלהבדיל ולא שעטנז הבהלה. ופליאה גדולה איזו שהיא כמה דאיכא בעולה לחומה בהבדיל והיא גופיה מענין שמתוך כן אתה דורש דלא יבדיל דאינו צריך להבדיל, אימא דבעולה אינו מוכה להבדיל ואתא והקריבו לומר דחלק מחטאת דבחטאת אסור להבדיל ובעולה אין אסור להבדיל. ושוב קשה לפירושו לשאת דלמה לי. לכך נראה למהר"ם כפי' קמא דפי' לא יבדיל לגוף לי כלומר נגלו הכי נמי דעינן שפיר דאסור להבדיל מדמתיב והקריבו לומר דחלק מליקה דעולה ומליקה דעולה בהבהלה היא מהיקשא דהקטרה, והא דדרים לא"כ"ש התם דכשהוא אחוז הראש בגוף מזה הייני לגבר דכתיב לא יבדיל וכיון דכתיב לא יבדיל ומשמעו א"כ יש לנו לעשות היקשא לענין דלא יבדיל, והיקשא דמליקה להקטרה מוקמינן לה לגלוגו של מזבח, והא דכתיב והקריבו לומר דבעולה לא סני בסיומן אחד אלא בני ריב שנים, אבל הכא מיירי אי לא כתיב לא יבדיל ואז דאלי יש לנו לדרוש היקשא דחלק מליקה והקטיר לגמרי אם בעצמו כו', וא"כ מוהקריבו בחטאת אסור להבדיל מדחלק הכתוב בין חטאת העוף לעולת העוף [חטאת לעולת העוף] [עולת העוף לחטאת] דאיסור הבהלה כדאמר לא"כ"ש בחולין מדחלק הכתוב בין חטאת העוף לעולת העוף בחלקה. ואי משום דמשפט מוקמינן ליה לדרשא אחריתי. וקשה קשה לגמרי דהכי דלא יבדיל לא הוי אלא כדי לאוקומי [חטאת לעולת העוף] [עולת העוף לחטאת] דאיסור הבהלה כדאמר לא"כ"ש בחולין מכמה הכתוב בין חטאת העוף לעולת העוף בחלקה, ומכמה הך היקשא לא דרש לא"כ"ש היקשא דמליקה לעולת העוף בעצמו, והכרח קושיא לדוכתיה מנ"ל דלא יבדיל דאינו צריך להבדיל דאינו צריך לגוף אחוז להבדיל [אלין] אסור להבדיל [ולא] לגוף בעולת העוף דאיסור הבהלה ולא לענין חטאת גופיה: **רש"י** ד"ה מבדי. הכי נפקא לן בעולה מוהקריבו דצריך להבדיל. וטמאתא רש"י ממרכ"ש, נמא סבי דוהקריב חלק לומר בחטאתא מוחזר שלא יבדיל אבל בעולה אינו מוחזר להבדיל, אבל לצריך הבהלה לה מיפוק מיניה. אלא על כרחך מדנפקא ליה לר"ל מוהקריב חלק הבהלה בעולת העוף ש"מ ולא יבדיל כו' **אבל** בעלים נתכפרו לשמואל כו'. ועי"ל דלא קאמר שמואל אלא בזמנים לא כתב אבל בזמנים אחרים לא כתב אבל אם רלה מבדיל, ולהכי לא אמרינן לכפר: **תוד"ה** למעלה כו' אבל בעלים נתכפרו לשמואל כו'. ועי"ל דלא קאמר שמואל אלא בזמנים לא כתב אבל בזמנים אחרים לא כתב אבל אם רלה מבדיל, ולהכי לא אמרינן לכפר: (נוסחת רש"י של מהר"פ)

נימא דלא כר"א בר"ש. לעיל (דף סה: ד"ה ורבי) פירשתי: **חטאת העוף במעשה עולה פסולה. דשני במליקה.** פי' מלק בג) ב' סימנין והבדיל. וכי קאמר שני בהזאה היינו שלא הזה אלא מילה והכל עשה למטה כדין חטאת ולא מלי לפרושי שני במליקה שעשאה למעלה דהא מליקה בכל מקום כשירה ובשני בהזאה ליכא לפרושי שהזאה כו) למעלה משום דקאי על רישא דקתני עשאה למטה וכן בגא דעולת העוף כמעשה חטאת דקאמר דשני במליקה היינו שלא מלק רק סימן אחד וכי קאמר שני במלוי היינו שלא מילה אלא הזה תחת המילוי והכל למעלה ולא מלי לפרושה דשני במליקה ובתר הכי דשני במילוי וכגון שעשאה למטה כדין חטאת דהא קאי על רישא דקתני עשאה למעלה ובענין זה אתיא כולה בפשיטות: **דשני במליקה נימא דלא כרבי יהושע דאמר אין מועלין.** תימה לי טעמא כה) דרבי יהושע משום שעשאה למטה ובסימן ראשון נפסלה מעולת העוף וגם הזה למטה כחטאת העוף לכך נמשכה להיות כחטאת אבל הכא דליכא שינוי מקום אלא שינוי מעשה מודה ר' יהושע, ותיכף הכר מקולי דסמיך אסיפא דתמני' דקתני עשאה למטה כמעשה טון פסולה ואמא קאי וכולן (תוי' מהר"פ): **ואלא במיצוי.** אין לפרש דשני במקום המילוי שעשאה למטה, דהא מדקתני סיפא עשאה למטה דהייני דשני במקום, מכלל דרישא בשינוי מעשה אלא שינוי מקום מיירי. וגם אין לפרש דשני במילוי דאי עשה הזאה קודם המילוי כמו בחטאת, דאלמא משום דעשה הזאה תיפסל משום כך, כיון שעשה מלא מילוי מה בכך אם עשה הזאה. ואי משום דלא מילה כל דמה דבעינן ומגלה דמו דם כולו, הייני לכתחילה אבל בדיעבד לא נפסל אם לא מילה כל דמו כדאמרינן לעיל (דף סה:) מילה דם הגוף ולא מילה דם הראש כשר. אלא נראה לפרש דשני במילוי שמיקר מלות מילוי אלא מילה כלל אלא עשה הזאה בלבד. וא"ת מ"ש מאי דמעשה חטאת והלא בחטאת בעינן תרתי הזאה ומילוי, וי"ל דאתיא כמאן דאמר מילוי חטאת העוף אינו מעכב, וקרי ליה מעשה חטאת משום דהוי הכשר חטאת בדיעבד: **ומועלין.** בהן חוץ מחטאת בו' לד. דחטאת פסולה אין לה היתר לכהנים, ועולה אפי' היא כשרה (לאו) בת מעילה היא, אבל חטאת העוף שעשאה בהכשר אין מועלין בה דכל שיש לו היתר לכהנים אין מועלין בו. וא"ת וכחטאת העוף שאינה בה אמאי מועלין בה למ"ד במעילה (דף ה.) היתר שחיטה שניטו והכא ליכא היתר מליקה דהא בגמ' מוקמינן שינוי מקום דגבי חטאת בהזאה, וי"ל דדוקא היתר שחיטה מלינהה מידי מעילה משום דלאחר שחיטה הוכשר לקבל דם לאלתר, אבל בעוף דליכא קבלה לא מהני היתר מליקה לאפוקי מידי מעילה:

גמ' דשני במאי. אלכמעשה עולה לשם חטאת קאי ומיבעי ליה איזה דבר בחטאת עשה כמעשה עולה: **אי נימא דשני במליקה.** שהבדיל: **נימא.** הא דקתני פסולה דלא כר"א: ומהדר הש"ס מאי קשיא לך בהאי ולאי פליגי רבנן ו) עליה ולאו מי אוקמה סתמא דפירקין דלעיל דלא כר"א דקתני [סד:] הבדיל בחטאת פסול: **לא.** כלומר הך אפי' כר"א: **דשני בהזאה.** שלא הזה אלא מילה שהמילוי היא עבודת העולה: **ה"נ מסתברא.** דכל שינוי דמתני' בהזאה הוא: **דשני במאי.** איזהו ז) עבודה למעלה עשה: **האמר מר.** גבי חטאת העוף בפירקין דלעיל [סג:] מליקה בכל מקום כו' ח) ומדסיפא דאיירי בשינוי למעלה בהזאה איירי רישא נמי דאיירי בשינוי מעשה בהזאה מיירי: **הא דאתיא והא דאתיא.** כל חדא וחדא במה דהוי שינוי לגביה מיירי רישא דמיירי בשינוי מעשה איכא למימר דבמליקה נמי איירי סיפא ט) דמעשה דמליקה לא הוי שינוי תיתוקס בהזאה: **דשני במאי.** הני מעשה י) חטאת דקתני במאי שני: **דשני במליקה.** אלא הבדיל: **מדקתני** יא) **סיפא.** כלומר הא דקתני סיפא כולן מועלין בהן וקאי נמי יב) אעשה כמעשה חטאת לשם חטאת: **נימא דלא כרבי יהושע.** דאיהו אמר יג) אין מועלין בהן במתניתין: **אלא במילוי.** והא לא פליג ר' יהושע דטעמא כדרב אדא דאמר [סז.] אומר היה רבי יהושע עולת העוף שעשאה למטה כמעשה חטאת לשם חטאת נמשכת משם עולה ונעשית חטאת העוף והאי טעמא ליכא למימר אלא כדשני במליקה כדמפרש לה רב אשי לקמן [סס] משום דעולה לריכה שני סימנין וחטאת כשירה בסימן אחד מליקת יד) עולת העוף למטה ליתא זה שמולקה למטה ולשם חטאת בסימן ראשון האליים בה כל מעשה החטאת לפיכך יצאתה בה טו) משם עולה ונעשית חטאת והויא חטאת העוף שעשאה למטה כמעשה חטאת לשם חטאת אאין בה מעילה אבל איכא דבמליקה לא שני ומולקה למעלה וכמעשה עולה תו לא נמשכת טז) בשינוי דמילוי שלא מילה אלא היזה כדין חטאת למטה למיהוי חטאת העוף: **אימר דא"ר יהושע דשני במליקה.** וטעמא כדפרישית: **רישא במליקה.** משום דבעית לאוקומה יז) דלא כר"א ברבי שמעון כדאיתוקמא סתם יח) בחידך פירקין והך סיפא פלוגתא דרבי יהושע ע"כ במליקה: **מליעבא במילוי.** דתיתוקמא יט) כרבי יהושע משום דר"א שמותי הוא: **מתני' וכולן.** אע"פ שנפסלו מליקתן מטהרתן מידי נבלה כ) : **ואין מטמאין בגיפ הבליעה.** כדין נבלת עוף טהור: **ומועלין בהן.** ולא בחטאת הואיל ונפסלו ואין בהן שעת היתר להכנים לא יצאו מידי מעילה שבהן: **חוץ מחטאת העוף שעשאה למטה כמעשה חטאת לשם חטאת.** דכשירה היא ויש לה שעת היתר להכנים ושוב אין בה מעילה אפילו לזר: **רבי אליעזר אומר מועלין בה.** דהא עולה היא ומי הוציאה ממעילתה, שעת היתר להכנים אין לה: **רבי יהושע אומר אין מועלין.** דכיון דשינה שמה ומעשיה ומקומה לשם חטאת נעשית חטאת כדמפרש בגמ' [סז.]: **ומה חטאת העוף שאין מועלין** כא) **נשמה.** שהרי נאכלת לכהנים: **שינה את שמה.** ופסלה כב) ולא באה לכלל היתר מועלין בה דהא רבי יהושע גופיה לא פליג עליה (ג): **לדבר שיש בו מעילה.** לשם עולה: ששחטן

גמ' דשני במאי אילימא דשני במליקה נימא דלא כר' אלעזר בר' שמעון ו)דאמר שמעתי שמבדילין בחטאת העוף ולא אוקימנא דלא כר' אלעזר בר' שמעון א) לא דשני בהזאה הכי נמי מסתברא מדקתני סיפא עשאה למעלה כמעשה כולן פסולה ואפילו כמעשה חטאת לשם חטאת דשני במאי אילימא דשני במליקה האמר מר ג) מליקה ב) בכל מקום במזבח כשירה אלא לאו דשני בהזאה ומדסיפא בהזאה רישא נמי בהזאה מידי איריא הא כדאיתא והא כדאיתא: עולת העוף כו': דשני במאי אילימא דשני במליקה מדקתני ג) סיפא כולן אין מטמאין בבית הבליעה ומועלין בהן נימא דלא כרבי יהושע דאי כר' יהושע האמר אין מועלין ואלא ד) במיצוי אימא סיפא עולת העוף שעשאה למטה כמעשה חטאת לשם חטאת ר"א אומר מועלין בה ר' יהושע אומר אין מועלין בה דשני במאי אילימא במיצוי אימר דאמר ר' יהושע דשני במליקה במיצוי מי אמר ואלא ד) במליקה רישא וסיפא במליקה ומציעתא במיצוי אין ארישא וסיפא במליקה ומציעתא במיצוי: **מתני'** ה) וכולן אין במטמאין בבית הבליעה גומועלים בהן חוץ מחטאת העוף שעשאה למטה כמעשה חטאת לשם חטאת עולת העוף שעשאה למטה כמעשה חטאת לשם חטאת ר"א אומר מועלים בה ר' יהושע אומר האין מועלים בה א"ר אליעזר ומה אם חטאת שאין מועלים בה לשמה כששינה את שמה מועלים בה עולה שמועלים בה לשמה כששינה את שמה אינו דין שימעלו בה א"ל ר' יהושע לא אם אמרת בחטאת ששינה את שמה לשם עולה שכן שינה את שמה לדבר שיש בו מעילה תאמר בעולה ששינה את שמה לשם חטאת שכן שינה את שמה לדבר שאין בו מעילה

גמ' דשני במאי. אלכמעשה עולה לשם חטאת קאי ומיבעי ליה איזה דבר בחטאת עשה כמעשה עולה: **אי נימא דשני במליקה.** שהבדיל: **נימא.** הא דקתני פסולה דלא כר"א: ומהדר הש"ס מאי קשיא לך בהאי ולאי פליגי רבנן ו) עליה ולאו מי אוקמה סתמא דפירקין דלעיל דלא כר"א דקתני [סד:] הבדיל בחטאת פסול: **לא.** כלומר הך אפי' כר"א: **דשני בהזאה.** שלא הזה אלא מילה שהמילוי היא עבודת העולה: **ה"נ מסתברא.** דכל שינוי דמתני' בהזאה הוא: **דשני במאי.** איזהו ז) עבודה למעלה עשה: **האמר מר.** גבי חטאת העוף בפירקין דלעיל [סג:] מליקה בכל מקום כו' ח) ומדסיפא דאיירי בשינוי למעלה בהזאה איירי רישא נמי דאיירי בשינוי מעשה בהזאה מיירי: **הא דאתיא והא דאתיא.** כל חדא וחדא במה דהוי שינוי לגביה מיירי רישא דמיירי בשינוי מעשה איכא למימר דבמליקה נמי איירי סיפא ט) דמעשה דמליקה לא הוי שינוי תיתוקס בהזאה: **דשני במאי.** הני מעשה י) חטאת דקתני במאי שני: **דשני במליקה.** אלא הבדיל: **מדקתני** יא) **סיפא.** כלומר הא דקתני סיפא כולן מועלין בהן וקאי נמי יב) אעשה כמעשה חטאת לשם חטאת ר"א אומר מועלין בה ר' יהושע אומר אין מועלין בה דשני במאי אילימא במיצוי אימר דאמר ר' יהושע דשני במליקה במיצוי מי אמר ואלא ד) במליקה רישא וסיפא במליקה ומציעתא במיצוי אין ארישא וסיפא במליקה ומציעתא במיצוי: **מתני'** ה) וכולן אין במטמאין בבית הבליעה גומועלים בהן חוץ מחטאת העוף שעשאה למטה כמעשה חטאת לשם חטאת עולת העוף שעשאה למטה כמעשה חטאת לשם חטאת ר"א אומר מועלים בה ר' יהושע אומר האין מועלים בה א"ר אליעזר ומה אם חטאת שאין מועלים בה לשמה כששינה את שמה מועלים בה עולה שמועלים בה לשמה כששינה את שמה אינו דין שימעלו בה א"ל ר' יהושע לא אם אמרת בחטאת ששינה את שמה לשם עולה שכן שינה את שמה לדבר שיש בו מעילה תאמר בעולה ששינה את שמה לשם חטאת שכן שינה את שמה לדבר שאין בו מעילה

חטאת העוף: **אימר דא"ר יהושע דשני במליקה.** וטעמא כדפרישית: **רישא במליקה.** משום דבעית לאוקומה יז) דלא כר"א ברבי שמעון כדאיתוקמא סתם יח) בחידך פירקין והך סיפא פלוגתא דרבי יהושע ע"כ במליקה: **מליעבא במילוי.** דתיתוקמא יט) כרבי יהושע משום דר"א שמותי הוא: **מתני' וכולן.** אע"פ שנפסלו מליקתן מטהרתן מידי נבלה כ) : **ואין מטמאין בגיפ הבליעה.** כדין נבלת עוף טהור: **ומועלין בהן.** ולא בחטאת הואיל ונפסלו ואין בהן שעת היתר להכנים לא יצאו מידי מעילה שבהן: **חוץ מחטאת העוף שעשאה למטה כמעשה חטאת לשם חטאת.** דכשירה היא ויש לה שעת היתר להכנים ושוב אין בה מעילה אפילו לזר: **רבי אליעזר אומר מועלין בה.** דהא עולה היא ומי הוציאה ממעילתה, שעת היתר להכנים אין לה: **רבי יהושע אומר אין מועלין.** דכיון דשינה שמה ומעשיה ומקומה לשם חטאת נעשית חטאת כדמפרש בגמ' [סז.]: **ומה חטאת העוף שאין מועלין** כא) **נשמה.** שהרי נאכלת לכהנים: **שינה את שמה.** ופסלה כב) ולא באה לכלל היתר מועלין בה דהא רבי יהושע גופיה לא פליג עליה (ג): **לדבר שיש בו מעילה.** לשם עולה: ששחטן

עין משפט נר מצוה

ה א מיי' פ"ז מהלכות פסולי המוקדשין הל' ו ז:
ו ב מיי' שם הלכה ח והלי' ט:
ז ג ד ה מיי' פ"ג מהל' מעילה הלכה ז:

מוסף רש"י

שמעתי שמבדילין. שאם הבדיל לא פסל (לעיל סה:): **וכולן.** אע"ג שאינה כהן לא תפיבי כעבלה אלא דינן במליקה ואינן מטמאין בגדים אבית הבליעה, ומועלין בהן, דלא יצאו מקדושתן: חוץ מחטאת העוף. שעשאה למטה מתוס הסקבא כמעשה חטאת העוף לשם חטאת, דהייגו כמלאותה, דמלאותה הוי למטה מתוס הסקבא, דאין מועלין בה, שהרי יש לה עכשיו שעת היתר להכנים, ואע"ג דתני (לעיל) עולת העוף שעשאה למעלה, דהייגו כמלאותה לא תני דאין מועלין בה, משום דעולה כליל ואע"פ שנעשית כמלאותה אין בה היתר להכנים היאלך מועלין בה (מנילה ג.):

שיטה מקובצת

דשני במליקה. [מיתס] דהא מוכח לקמן דטעמא דר' יהושע משום דשינה גם בתקום שעשאה למטה ואז נמשכת להיות כחטאת, אבל היכא דליכא שינוי מקום אלא שינוי מעשה מודה ר' יהושע, ותיכף הכר מקולי דסמיך אסיפא דתמני' דקתני עשאה למטה כמעשה טון פסולה ואמא קאי וכולן (תוי' מהר"פ):
ואלא במיצוי. אין לפרש דשני בתקום המילוי שעשאה למטה, דהא מדקתני סיפא עשאה למטה דהייגו דשני בתקום, מכלל דרישא בשינוי מעשה אלא שינוי תקום מיירי. וגם אין לפרש דשני במילוי דאי עשה הזאה קודם המילוי כמו בחטאת, דאלמא משום דעשה הזאה תיפסל משום כך, כיון שעשה מלא מילוי מה בכך אם עשה הזאה. ואי משום דלא מילה כל דמה דבעינן ומגלה דמו דם כולו, הייגו לכתחילה אבל בדיעבד לא נפסל אם לא מילה כל דמו כדאמרינן לעיל (דף סה:) מילה דם הגוף ולא מילה דם הראש כשר. אלא נראה לפרש דשני במילוי שמיקר מלות מילוי אלא מילה כלל אלא עשה הזאה בלבד. וא"ת מ"ש מאי דמעשה חטאת והלא בחטאת בעינן תרתי הזאה ומילוי, וי"ל דאתיא כמאן דאמר מילוי חטאת העוף אינו מעכב, וקרי ליה מעשה חטאת משום דהוי הכשר חטאת בדיעבד: **ומועלין** בהן חוץ מחטאת בו' לד. דחטאת פסולה אין לה היתר לכהנים, ועולה אפי' היא כשרה (לאו) בת מעילה היא, אבל חטאת העוף שעשאה בהכשר אין מועלין בה דכל שיש לו היתר לכהנים אין מועלין בו. וא"ת וכחטאת העוף שאינה בה אמאי מועלין בה למ"ד במעילה (דף ה.) היתר שחיטה שניטו והכא ליכא היתר מליקה דהא בגמ' מוקמינן שינוי מקום דגבי חטאת בהזאה, וי"ל דדוקא היתר שחיטה מלינהה מידי מעילה משום דלאחר שחיטה הוכשר לקבל דם לאלתר, אבל בעוף דליכא קבלה לא מהני היתר מליקה לאפוקי מידי מעילה:

מסורת הש"ס

ו) [לעיל סה:], ג) [מעילה ג.], ג) לקמן, ד) מעילה ב.

הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה שינה את שמה וכו' לא פליג עליה (דלדבר) בשינוה שמה לשם עולה שיש בו מעילה כל"ל והד"ח:

שינויי נוסחאות

א) שמעון ה"נ דלא כראב"ש, לא הב"ע דשני כו' (*ש"מ): ב) בכי"ל וד"ו מלקה ובמכמ"י תיקן מליקה (*ש"מ): ג) כ"ל אלא הא דקתני (כי"ב): ד) ל"ל אלא (כי"מ): ה) מתיבת וכולן עד עולת העוף, שיך למסנה הקודמת (ש"מ): ו) כ"ל מתני' ומיבעי רבנן ומתקן (*ש"מ): ז) איזו עבודה עשה למעלה (כתה"י, ב"ש): ח) כלן הס"ד ומה"ד ומדסיפא (צי"ק): ט) סיפא דלמעלה במליקה לא הוי שינוי (*ש"מ): י) כמעשה כו' דקתני במתניתין (כתה"י): יא) כ"ל דקתני (כי"פ, ש"מ). ועי' לעיל אות ג: יב) נמי אעולה שעשאה למטה כמעשה (ש"מ): יג) אמר בהא אין (כתה"י): יד) ומליקת עולת העוף אינה אלא למעלה וזה כו' (עפ"י כתה"י וש"מ): טו) תיבת בה ליתא בכי"פ: טז) ממשכא (*ש"מ): יז) לאוקומא לעיל (*ש"מ): יח) סתמא דאידך פירקין (*ש"מ): יט) דתיתוקם (כתה"י): כ) בבילה וראין הד"ל (צי"ק): כא) מועלין בה לשמה (*ש"מ): כב) כ"ל נפסלה (ש"מ, ובנ"ז בכתה"י): כג) כ"ל שמלק (ש"מ): כד) כ"ל שהזה (ש"מ): כה) כ"ל דטעמא (ש"מ): כו) חטאת לשם עולה וכמעשה חטאת לשם חטאת היכי (ש"מ וגליון). וכ"ל כלפניו: כז) כ"ל רישא ומציעתא במליקה וסיפא במיצוי (גליון). ועי' עולת שלמה מה שפי' בזה. ובטה"ק כתב לנוסח זה הוא טעות, עש"כ: כח) הכבש שלא כנגד היסוד כל"ל, ותיבת ועל ומתקן (ש"מ): כט) ונראה לפרש דכמעשה חטאת כל"ל. ותיבות כפי' הקונטרס ומתקן (ש"מ): ל) כ"ל כמ"ד (ש"מ): לא) מתיבת דליכא עד דמיהו מוקף בש"מ, ונרסה תוספת: לב) גיר' ח"ל וא"ת אליבא דראב"ש דלא שני אלא בהזאה אמאי כו'. דבעולה שטיה מליקה לא שייך היתר מליקה לספקיע מידי מעילה. וע"ש וכל"ק: לג) כ"ל היתר (צי"ק): לד) כ"ה בכמ"י אבל תיבות חוץ מחטאת נראה מיותר דהא קאזיל ומפרש דישא דמועלין:

ששחטן בדרום. לשם שלמים יוכיחו ששינה שמם ומעשיהם: לדבר שאין בו מעילה. שקדשים קלים אין בהם מעילה אלא באימורין: ומועלין בהן. מפני שנפסלו בשחיטת דרום ולא הביאתן זריקתן לכלל שעת היתר להוציאן מידי מעילה: **איסור.** אימוריהן יש בהן מעילה.

חטאת העוף כולו היתר: **גמ' אשם ששחטו בצפון כו' ומועלין בו.** לפני זריקה דלאחר זריקה ליכא מעילה שהרי נאכל להכהנים דשלא לשמו לא פסיל ביה: **ואף אשם אל תתמה על העולה.** עולת העוף קאמר שנחלקו בה דאילו בעולת בהמה ששינה בה לשם חטאת לא פליג [ג] דהא שינה שמה לדבר שיש בו מעילה באימורין: **שינוי בעלים.** כשינוי מעשה חשיב לה: **נחים רבי אליעזר.** הבין את דברי רבי יהושע שטעמו משום דקסבר נמשכה משם עולה ונעשית חטאת והאי טעם ליכא למימר [ד] בשום שינוי שם קרבן אחר אלא בעולת העוף לבדה וכשנשתנית לשם חטאת ומעשיו [ט] כדמפרש רב אשי לקמן מפני שחטאת העוף כשירה בסימן א' וכשמלק עולת העוף למטה לשם חטאת ומליקת סימן אחד בעולה לאו [ט] כלום היא ובחטאת הוי גמר עבודה מקודש שחל עליה שם פסול עולה משום עשיית מטה חל עליה שם חטאת העוף כשירה ונמשכת ונעשית חטאת העוף: **תימשך ויהיו עולת העוף.** ותהא כשירה דקס"ד דקאמר רב אדא לר' יהושע דחטאת [יא] נמי כשירה הוא: **וי' פימא.** לר' יהושע הכי נמי ומתניתין דקתני פסולה אלא כר' יהושע: **והאמר ר' יוחנן כך היא הלעה של.** משנתינו: **מאי לאו כך היא וסו לא.** כדגרסינן [יב] לה דלא פליג ר' יהושע אלא בעולה שעשאה למטה כמעשה חטאת לשם חטאת: **לא.** הכי קאמר כך היא הלעתה של עולה משנה דכי היכי דפליג בעולה פליג בחטאת: **רב אשי אמר.** לעולה לא פליג ולא תיקשה דבשלמא עולת העוף שעשאה למטה כיון דחטאת הכשירה בסימן אחד וגמר עבודתה ממהר להשלים קודם שיחול על [יג] זו שם עולה פסולה וזו היא [כ] הכשירה בשני סימנין [כא] ולפיכך סימן ראשון אינו פוסל בה משום עשיית מטה ועולת העוף למטה ליתא ויש כאן שינוי מעשה עולה והיכי מעשה חטאת מכיון שמלק בה סימן א' ועדיין לא חל עליה שם פסול עולה חל עליה שם חטאת כשירה הילכך נמשכה ויוצאה משם עולה ונעשית חטאת: **אלא חטאת.** עשאה למעלה כמעשה עולה בשני סימנין ולשם עולה: **כיון דאמר מר מליקה בכל מקום במזבח כשירה.** משום מליקת מעלה אין כאן שינוי [כב] להפקיע ממנה שם חטאת ואין כאן [כג] שינוי השם וכיון דחטאת גמר עבודתה סימן אחד מקודש שיגמור מעשה עולה חל עליה שם חטאת שנמלקה כולה בשלא [כד] לשמה ונפסלה משום שלא לשמה וכי הדר מלק אידך סימן להביאה לכלל מעשה עולה היכי מימשכא והויא עולה: **נמשכה ונעשית חטאת.** להמשך אם כן גבי עולה למה ליה טעמא דהאי בסימן אחד והאי בשני סימנין [לא] היתה נמשכת מחמת המקוס ונעשית חטאת העוף קסלקא דעתך ואפילו למיסק ליה לשם חובת חטאת קאמר: ומפרש ה"ר חיים דכלל זה יהא בידך דלעולם אין הקרבן נמשך חטאת ליעשות קרבן אחר אלא מחמת שני טעמים שממשיכין אותו לפי שהיו פסולין בראשון וכשריס בשני הילכך גבי עולה צריכין שני טעמים דפסולה למטה וגם הכשרה בשני סימנין וכן חטאת העוף שעשאה למעלה אם היתה למעלה פסולה היתה נמשכת מכח שני טעמים ואם תאמר עולת העוף שעשאה למעלה כמעשה חטאת תימשך ותיהוי חטאת דהא יש כאן שתי פסולות [לא] לעולה והכשירן לחטאת שהרי לא הבדיל והזה וי"ל שהמליקה מושכתו ובסימן ראשון ליכא פסול [לב] של עולה דנימא שתימשך ותיהוי חטאת והזאה מלתא אחריתי היא:

שחטן בדרום. לשם שלמים יוכיחו שהרי שינה שמו ולא שינה כו' [כ"צ]: [ד] שימעלו [ש"מ]: [ה] שמה ושינה את מקומה ושינה את מעשיה [ש"מ]: [ו] מקומה אשתיק אמר רבא אמאי אשתיק ונימא כו' [כ"צ. ש"מ]: [ז] בעלים יוכיח ששינה [ש"מ]: [ח] מעשיו ומועלין בו מדלא [ש"מ]: [ט] כמעשה עולה לשם עולה [ש"מ]: [י] אחד באידך סימן תימשך [ש"מ]: [יא] כל"ל ולפוסקי וגליה אינא מלקה. וכשמכ"י מיקון מליקה כלפנינו, ושם בכל מקום במובח: [יב] אחד הוי לה חטאת העוף דאפסילא [שמכ"י]: [יג] פליגי [כ"י]. וכש"מ פליג ר' יהושע: [יד] למימר בשינוי שום קרבן אחר [ש"מ]: [טו] ומעשיה [ש"מ]. וגי' ל"ק ע"י מעשיו: [טז] אין בו היכר עולה במעשיה כל"ל ומיכות לאו כלום היא נמקק [כתה"י וש"מ]: [יז] דחטאת בשרה נמי הויא כל"ל [ב"ש]: [יח] תיכות בדגרסינן לה נמקקות ול"ל אין לך בה מחלוקת אלא אותו ששינונו בתוכה דלא פליג כו' [ש"מ]: [יט] ל"ל עליה [ש"מ]: [כ] תיכת היא ליתא בכי"פ. ולכל"ק "דוו היא" הוא דכוי בפני"ע: [כא] סימנין ואין עבודת עולה ניכרת בסימן ראשון שבה ועולת העוף כו'. כל"ל והסאר נמחק [כתה"י וש"מ]: [כב] שינוי מעשה חטאת לחול עליה שם עולה [כתה"י]: [כג] כאן אלא שינוי השם כל"ל [ש"מ]. וכגליון הוכא ל"ל שינוי מקום: [כד] ל"ל שלא [ש"מ]. ובכ"פ מתיכת בשלא עד תיכת משום ליתא: [כו] ל"ל דהא [ש"מ]: [כז] בפ"ק ליתא חטאת יולדת, רק חטאת זוב ומצורע. וע' תוס' לקמן פט ח ד"ה אשם: [כח] דבור זה מוקף כאן אלמא לא פקע קדושתו: [ל] בש"מ נוסף דהא דקאמר דאין מועלין היינו דוקא לאחר מיצוי. מטעם דהיא נמשכת ונעשית חטאת העוף ואין בו מעילה כשעשאה בהכשר. וא"כ לאחר עבודת הדם הוא ואז פקע מעילה מחטאת העוף אבל לפני זריקה דאכתי לא נמשכה להיות כחטאת העוף מודה ר' יהושע רצ"ל דר"א דהכא לטעמיה כו'. כל"ל: [לא] תיכות לימא ליה נמקק. וכ"ל דילמא לא אמרי ליה משום דהוי אמר ליה הא דפרך במתניתין (מלא"ש). [וכל"ק גרס ליפרוך נימא ליה. וע' מלא"ש שדחה גירסתו]: [לב] ל"ל כל דמו (ש"מ): [לג] מקינים דוקא משום דאמרינן (ש"מ): [לד] בש"מ נוסף וכיון דעשיית כהן מהניא בהן: [לה] ל"ל נימא כיון (צ"ק). וכש"מ גרס כיון דאמר דאין בה: [לו] ל"ל שהיה (ד"ו. צ"ק): [לז] בש"מ נוסף אפילו הוי תרוייהו בשני סימנים. נ"ל בלאו הכי היתה נמשכת (כ"ב): [לח] פסילות (דפוסי ונציה): [לט] פסול אחר של כל"ל (ח"ו): [מ] עי' בח"ד רים מכילתין ד"ה אך לכאורה, מש"כ בזה:

והרי קדשי קדשים ששחטן בדרום כו'. משמע דמן המוקה מועלים דק"ו דאוריתא הוא ותימה דלא מקשה מהכא לרבה דאמר ברים מעילה קדשי קדשים ששחטן בדרום אין מועלין בהן מן המוקה ומאי איצטריך ליה לאקשויי התם אחא מגו אחא וי"ל דלרבה מעילה דר' אליעזר דהכא נמי מדרבנן דעולה שעשאה למטה כחטיתה דרום היא וק"ו דקאמר ר' אליעזר היינו איש להם לבית דין לתקן מעילה:

לדבר שיש בו איסור והיתר.

ואם תאמר חטאת העוף שאינה את שמה לשם חטאת העוף דיולדת תוכיח שאינה את שמה לדבר שאין בו מעילה ומועלין בה והא [מ] פסולה היא כדאמר בפ"ק (דף ט:) לשם חטאת יולדת [מא] לשם חטאת זיר פסולה הני עולות מינהו ומיהו למאי דמסקינן בגמרא דנחית רבי אליעזר לטעמיה דרבי יהושע משום דנמשכת ונעשית חטאת העוף ניחא וי"ל דר' יהושע הוה מלי לאהדורי זאת תורת החטאת תורה אחת לכל החטאות כדקאמר ר"ש בפ"ק דמנחות (דף ג:) וא"כ אין מועלין בה דהא כשירה הוא: [מב] **א"ר אליעזר אשם ששחטו בצפון לשם שלמים יוכיח דמועלין.** [מג] תימה לי אימת מועלין אי לאחר זריקה ליכא מעילה דהא מותר באכילה ואי לפני זריקה כפרש"י עולת העוף נמי לפני הזאה ומילוי מודה ר' יהושע דמועלין [מד] דאכתי לא נמשכה להיות כחטאת העוף וכ"ל דר"א דאמר אשם שלא לשמו פסול כחטאת ומיירי לאחר זריקה. ברו"ך. תימה לי לימא ליה שכן שינה את שמו לדבר האסור ולדבר המותר כדקאמר במתני' וכי פריך בסמוך לימא ליה שינוי בעלים לימא [מא] ליה הא דפריך במתני'. ברו"ך: **בשינוי בעלים.** ה"ג הוה מלי למימר אשם מצורע שקבל דמו [מב] בדרום בכלי לשם שלמים יוכיח שהרי שינה שמו ושינה מקומו ושינה מעשיו דצריך קבלה ביד כדאמר ברים איזהו מקומן (לעיל דף מז:) שני כהנים מקבלין את דמו אחד ביד ואחד בכלי: **חטאת** העוף שעשאה למעלה כו'. משאר קדשי קדשים ששחטן בדרום לשם קדשים קלים לא פריך שימשכו אלא מקריבים [מג] דאמרי' (יומא מא.) אין הקיים מתפרשות אלא אי בלקיחת בעלים אי בעשיית כהן [מד] הילכך תיהני נמי הכא שתימשך: **ועולת העוף למטה ליתא.** מתוך דברי רב אשי משמע דאי היתה למטה אע"פ דהאי בסימן אחד והאי בשני סימנין לא היתה נמשכת ונעשית חטאת העוף ותימה א"כ גבי חטאת העוף כיון דאמר מר מליקה בכל מקום במזבח כשירה למה ליה למימר מכי מלק בה סימן אחד מיפסלא בה האמר [מה] כיון דאין בה שינוי מקום איכה יכולה להימשך ועוד קשה דמשמע אם היתה נפסלת למעלה היתה נמשכת לעולה שהרי [מו] המקוס גורס לה בפסול שני עולה למה ליה טעמא דהאי בסימן אחד והאי בשני סימנין [מז] היתה נמשכת מחמת המקוס ונעשית חטאת העוף ומפרש ה"ר חיים דכלל זה יהא בידך דלעולם אין הקרבן נמשך חטאת לעשות קרבן אחר אלא מחמת שני טעמים שממשיכין אותו לפי שהיו פסולין בראשון וכשריס בשני הילכך גבי עולה צריכין שני טעמים דפסולה למטה וגם הכשרה בשני סימנין וכן חטאת העוף שעשאה למעלה אם היתה למעלה פסולה היתה נמשכת מכח שני טעמים ואם תאמר עולת העוף שעשאה למעלה כמעשה חטאת תימשך ותיהוי חטאת דהא יש כאן שתי פסולות [מח] לעולה והכשירן לחטאת שהרי לא הבדיל והזה וי"ל שהמליקה מושכתו ובסימן ראשון ליכא פסול [מט] של עולה דנימא שתימשך ותיהוי חטאת והזאה מלתא אחריתי היא:

מסורת הש"ס

מ) סנהדרין נא. מנחות נז: חולין מט: קא:, נ) לעיל סג: וש"נ

שינויי נוסחאות

א) יוכיחו ששינה כל"ל (*ש"מ): ב) שאע"פ (*ש"מ): ג) שכן שינה את שמו ולא שינה כו' (כ"י צ): ד) שימעלו (*ש"מ): ה) שמה ושינה את מקומה ושינה את מעשיה (*ש"מ): ו) מקומה אשתיק אמר רבא אמאי אשתיק ונימא כו' (כ"י צ. ש"מ): ז) בעלים יוכיח ששינה (ש"מ): ח) מעשיו ומועלין בו מדלא (*ש"מ): ט) כמעשה עולה לשם עולה (*ש"מ): י) אחד באידך סימן תימשך (ש"מ): יא) כל"ל ולפוסקי וגליה ליתא מלקה. וכשמכ"י מיקון מליקה כלפנינו, ושם בכל מקום במובח: יב) אחד הוי לה חטאת העוף דאפסילא (שמכ"י): יג) פליגי (כ"י). וכש"מ פליג ר' יהושע: יד) למימר בשינוי שום קרבן אחר (*ש"מ): טו) ומעשיה (*ש"מ). וגי' ל"ק ע"י מעשיו: טז) אין בו היכר עולה במעשיה כל"ל ומיכות לאו כלום היא נמקק (כתה"י וש"מ): יז) דחטאת בשרה נמי הויא כל"ל (*ב"ש): יח) תיכות בדגרסינן לה נמקקות ול"ל אין לך בה מחלוקת אלא אותו ששינונו בתוכה דלא פליג כו' (*ש"מ): יט) ל"ל עליה (*ש"מ): כ) תיכת היא ליתא בכי"פ. ולכל"ק "דוו היא" הוא דכוי בפני"ע: כא) סימנין ואין עבודת עולה ניכרת בסימן ראשון שבה ועולת העוף כו'. כל"ל והסאר נמחק (כתה"י וש"מ): כב) שינוי מעשה חטאת לחול עליה שם עולה (כתה"י): כג) כאן אלא שינוי השם כל"ל (*ש"מ). וכגליון הוכא ל"ל שינוי מקום: כד) ל"ל שלא (ש"מ). ובכ"פ מתיכת בשלא עד תיכת משום ליתא: כו) ל"ל דהא (ש"מ): כז) בפ"ק ליתא חטאת יולדת, רק חטאת זוב ומצורע. וע' תוס' לקמן פט ח ד"ה אשם: כח) דבור זה מוקף כאן אלמא לא פקע קדושתו: ל) בש"מ נוסף דהא דקאמר דאין מועלין היינו דוקא לאחר מיצוי, מטעם דהיא נמשכת ונעשית חטאת העוף ואין בו מעילה כשעשאה בהכשר. וא"כ לאחר עבודת הדם הוא ואז פקע מעילה מחטאת העוף אבל לפני זריקה דאכתי לא נמשכה להיות כחטאת העוף מודה ר' יהושע רצ"ל דר"א דהכא לטעמיה כו'. כל"ל: לא) תיכות לימא ליה נמקק. וכ"ל דילמא לא אמרי ליה משום דהוי אמר ליה הא דפרך במתניתין (מלא"ש). [וכל"ק גרס ליפרוך נימא ליה. וע' מלא"ש שדחה גירסתו]: לב) ל"ל כל דמו (ש"מ): לג) מקינים דוקא משום דאמרינן (ש"מ): לד) בש"מ נוסף וכיון דעשיית כהן מהניא בהן: לה) ל"ל נימא כיון (צ"ק). וכש"מ גרס כיון דאמר דאין בה: לו) ל"ל שהיה (ד"ו. צ"ק): לז) בש"מ נוסף אפילו הוי תרוייהו בשני סימנים. נ"ל בלאו הכי היתה נמשכת (כ"ב): לח) פסילות (דפוסי ונציה): לט) פסול אחר של כל"ל (ח"ו): מ) עי' בח"ד רים מכילתין ד"ה אך לכאורה, מש"כ בזה:

עין משפט נר מצוה

ח א מיי' פ"ג מהלכות מעילה הלכה ג:
ט ב מיי' פ"ז מהלכות פסולי המוקדשין הלכה ו:

שיטה מקובצת

והרי קדשי קדשים ששחטן בדרום כו'. תימה למ"ל (מעילה ג:) מאי מועלין בהן מדרבנן, תקצי ליה מאי שייך לעשות יוכיח בכאן דפליגי במעילה מן המוקה, וי"ל דמ"מ מיימי שפיר דאם איתא דעולת העוף נמשכת כשעיה בה ונעשית חטאת ואין בה מעילה מן המוקה, מ"מ קדשי קדשים ששחטן בדרום לא היה לנו להתמיה לנסוג בהן מעילה אפי' מדרבנן (תו' אחרות): **שכן שינה את שמם לדבר שיש בו איסור והיתר.** [וא"מ] חטאת בהמה [מב] ששחטה לשם חטאת העוף תוכיח שאינה את שמה לדבר שהוא היתר ומועלין בה שהרי פסולה היא כשעשאה אלא לשמה, מיהו כו' (בכתב כתה"י לדבר) ניחא, ודוקא בעוף לגיכא אלא סימן אחד חטאתא כדמפרש בגמ'. ועי"ל דשמא ר"א דהכא סבר לה כר"ש דאמר בפ"ק דמנחות (דף ג:) זאת תורת החטאת תורה אחת לכל החטאות וא"כ כי שחטה לשם חטאת העוף לא מיפסלא בהכי (תו' אחרות): **ונימא** ליה אשם ששחטו בדרום לשם שלמים בשינוי בעלים כו'. תימה לי דתניא הכא שני בעלים שוי מעשה טפי משני קדש, ולעיל בפ"ק (דף ד.) הוה תפני מעיקרא טפי שני קדש משני בעלים (רי"ב"א ד"ה. ב"ש): **אי** הכי **חטאת** העוף נמי [בה] תיכשך כו'. הקשה בקונטרס למאי הלכתא תיעשה עולה, אי לענין שלא תאכל כמו עולה הלא אלא זה נמי אינה נאכלת דחטאת שלא לשמה פסולה, ואי למעילה, חטאת שלא לשמה אינה יוצא מידי מעילה. ותירץ בקונטרס לענין למיסק לחובה דקס"ד דאתא דר' יהושע למיסק לחובה נמי קאמר, אבל לפי המסקנא דקאמר דקתני דלמיסק לחובה לא אמר ר' יהושע, לא פריך מידי. ודוחק לומר כן דלא ידע המסקנא דאתא. ונראה לפר"מ דלענין הקטרה קאמר דאם עלתה לא תרד כמו עולה, כמו שאמר ר' יהושע גבי עולה במתני' דאין מועלין שמע מינה דמשכת לחיות חטאת בכל ענין גם לענין הקטרה דאמרי' אפי' אם עלתה תרד כדין חטאת וה"ל להיקף כדפי': **ועולת העוף למטה ליתא.** תימה דבסלי שעמא מגי דמש"ה הכא נמשכת דהמשכה תלויה בגמרי בגיעור מקום, אבל גבי חטאת ליכא שיעור מקום, וא"כ למה לי מו טעמא דזה בסימן אחד וזה בשני סימנין. ואמר רבינו חיים דכלל זה כו' (בכתב כתה"י ושלא) דבעינן ב' פסולים שיעור מקום ושיעור סימן. וא"ת א"כ גבי חטאת העוף נמי הא' מקום כשעשאה למעלה לחוד דבכל מקום במזבח כשרה ולמה מאריך כל כך מכי מלק סימן אחד מיפסלא, דהא כיון שאין בה ב' פסולים אינה נמשכת, וי"ל דמ"מ אמרי יש שני פסולים בחטאת מחמת שיעור שעשאה כמעשה עולה דהא שחטה שלא לשמה דהוי פסול בחטאת ועוד בשני סימנין, הלכך הוצרך לפרש דפסול ב' סימנין לא חשיב להיות נמשך לעולה משום דמיפסלא בסימן ראשון כדמסיק, אבל גבי עולה דכשר שלא לשמה הוצרך לשיעור של סימנין. וא"ת היא גופיה טעמא אאי בחטאת מיפסלא בסימן ראשון דאינו הכשר, אדרבה בלאוהו סימן המשון ותהוי עולה ולא מיפסלא מחמת שיעור הכשר, וי"ל דכיון דאתה נמשכת רק ע"י שני פסולים א"כ קודם שבא פסול שני שמלק סימן שני כבר נפסלת מחמת חטאת שעשאה שלא לשמה דאמרי' שם חטאת עליה, והייני דקאמר מכי מלק סימן אחד מיפסלא לה כלומר ועדיין שם חטאת עליה ולכך נפסלת לאכתי לא בא פסול שני וכאשר בא פסול שני היכי מימשכא והויא עולת העוף (לשון תו' מהר"פ): **תוד"ה א"ר אליעזר כו'** ומיירי לאחר זריקה. דלפי לאחר זריקה אינו מוציא מידי מעילה. וא"א א"כ ליתא ליה כשר שלא לשמו כרבנן דפ"ק, וי"ל משום דהוי מלי למיפרך ליה אף לרבי ר' יהושע חטאת ששחטה בצפון לשם שלמים דבדרום בשינוי בעלים. ומאמר דבעינן ב' פסולים שיעור מקום ושיעור סימן. וא"ת א"כ גבי חטאת העוף נמי הא' מקום כשעשאה למעלה לחוד דבכל מקום במזבח כשרה ולמה מאריך כל כך מכי מלק סימן אחד מיפסלא, דהא כיון שאין בה ב' פסולים אינה נמשכת, וי"ל דמ"מ אמרי יש שני פסולים בחטאת מחמת שיעור שעשאה כמעשה עולה דהא שחטה שלא לשמה דהוי פסול בחטאת ועוד בשני סימנין, הלכך הוצרך לפרש דפסול ב' סימנין לא חשיב להיות נמשך לעולה משום דמיפסלא בסימן ראשון כדמסיק, אבל גבי עולה דכשר שלא לשמה הוצרך לשיעור של סימנין. וא"ת היא גופיה טעמא אאי בחטאת מיפסלא בסימן ראשון דאינו הכשר, אדרבה בלאוהו סימן המשון ותהוי עולה ולא מיפסלא מחמת שיעור הכשר, וי"ל דכיון דאתה נמשכת רק ע"י שני פסולים א"כ קודם שבא פסול שני שמלק סימן שני כבר נפסלת מחמת חטאת שעשאה שלא לשמה דאמרי' שם חטאת עליה, והייני דקאמר מכי מלק סימן אחד מיפסלא לה כלומר ועדיין שם חטאת עליה ולכך נפסלת לאכתי לא בא פסול שני וכאשר בא פסול שני היכי מימשכא והויא עולת העוף (לשון תו' מהר"פ): **תוד"ה א"ר אליעזר כו'** ומיירי לאחר זריקה. דלפי לאחר זריקה אינו מוציא מידי מעילה. וא"א א"כ ליתא ליה כשר שלא לשמו כרבנן דפ"ק, וי"ל משום דהוי מלי למיפרך ליה אף לרבי ר' יהושע חטאת ששחטה בצפון לשם שלמים דבדרום בשינוי בעלים. ומאמר דבעינן ב' פסולים שיעור מקום ושיעור סימן. וא"ת א"כ גבי חטאת העוף נמי הא' מקום כשעשאה למעלה לחוד דבכל מקום במזבח כשרה ולמה מאריך כל כך מכי מלק סימן אחד מיפסלא, דהא כיון שאין בה ב' פסולים אינה נמשכת, וי"ל דמ"מ אמרי יש שני פסולים בחטאת מחמת שיעור שעשאה כמעשה עולה דהא שחטה שלא לשמה דהוי פסול בחטאת ועוד בשני סימנין, הלכך הוצרך לפרש דפסול ב' סימנין לא חשיב להיות נמשך לעולה משום דמיפסלא בסימן ראשון כדמסיק, אבל גבי עולה דכשר שלא לשמה הוצרך לשיעור של סימנין. וא"ת היא גופיה טעמא אאי בחטאת מיפסלא בסימן ראשון דאינו הכשר, אדרבה בלאוהו סימן המשון ותהוי עולה ולא מיפסלא מחמת שיעור הכשר, וי"ל דכיון דאתה נמשכת רק ע"י שני פסולים א"כ קודם שבא פסול שני שמלק סימן שני כבר נפסלת מחמת חטאת שעשאה שלא לשמה דאמרי' שם חטאת עליה, והייני דקאמר מכי מלק סימן אחד מיפסלא לה כלומר ועדיין שם חטאת עליה ולכך נפסלת לאכתי לא בא פסול שני וכאשר בא פסול שני היכי מימשכא והויא עולת העוף (לשון תו' מהר"פ): **תוד"ה א"ר אליעזר כו'** ומיירי לאחר זריקה. דלפי לאחר זריקה אינו מוציא מידי מעילה. וא"א א"כ ליתא ליה כשר שלא לשמו כרבנן דפ"ק, וי"ל משום דהוי מלי למיפרך ליה אף לרבי ר' יהושע חטאת ששחטה בצפון לשם שלמים דבדרום בשינוי בעלים. ומאמר דבעינן ב' פסולים שיעור מקום ושיעור סימן. וא"ת א"כ גבי חטאת העוף נמי הא' מקום כשעשאה למעלה לחוד דבכל מקום במזבח כשרה ולמה מאריך כל כך מכי מלק סימן אחד מיפסלא, דהא כיון שאין בה ב' פסולים אינה נמשכת, וי"ל דמ"מ אמרי יש שני פסולים בחטאת מחמת שיעור שעשאה כמעשה עולה דהא שחטה שלא לשמה דהוי פסול בחטאת ועוד בשני סימנין, הלכך הוצרך לפרש דפסול ב' סימנין לא חשיב להיות נמשך לעולה משום דמיפסלא בסימן ראשון כדמסיק, אבל גבי עולה דכשר שלא לשמה הוצרך לשיעור של סימנין. וא"ת היא גופיה טעמא אאי בחטאת מיפסלא בסימן ראשון דאינו הכשר, אדרבה בלאוהו סימן המשון ותהוי עולה ולא מיפסלא מחמת שיעור הכשר, וי"ל דכיון דאתה נמשכת רק ע"י שני פסולים א"כ קודם שבא פסול שני שמלק סימן שני כבר נפסלת מחמת חטאת שעשאה שלא לשמה דאמרי' שם חטאת עליה, והייני דקאמר מכי מלק סימן אחד מיפסלא לה כלומר ועדיין שם חטאת עליה ולכך נפסלת לאכתי לא בא פסול שני וכאשר בא פסול שני היכי מימשכא והויא עולת העוף

לשמו (הר"פ): ד"ה חטאת כו' הלכך תיהני נמי הכא שתימשך. נ"כ, אבל בשאר קרבנות לא מהני כלל עשייה כהן, כך מירך רבינו חיים. וריב"ל מירך דדוקא בעופות דליכא אלא ב' מיני קרבנות חטאת או עולה שייך טעם המשכה, דמיד שעיה מעשה עולה ועשאה מעשה חטאת נמשכת להיות חטאת, אבל בבהמה היכא מוכח מתוך מעשיו דתהוי שלמים הרי יש הרבה קרבנות שדומין במעשיהן זה לזה: